

Warszawa, 18 listopada 2024r.

**Pan
Maciej Berek
Minister – Członek Rady Ministrów
Przewodniczący
Komitetu Stałego Rady Ministrów**

sekretariatmb@kprm.gov.pl

**STANOWISKO ORGANIZACJI SAMORZĄDÓW ORAZ BRANŻY GOSPODARKI ODPADAMI W
SPRAWIE OŚWIADCZENIA PANI MINISTER PAULINY HENNIG-KŁOSKI DOTYCZĄCEGO
PRZESUNIĘCIA SYSTEMU KAUCYJNEGO O 6 MIESIĘCY / AUTOPOPRAWKA DO PROJEKTU
UD45**

Działając w imieniu podmiotów odpowiedzialnych za gospodarkę odpadami w Polsce niniejszym informujemy jak poniżej.

1. Organizacje samorządowe oraz izby zrzeszające przedsiębiorców z sektora gospodarowania odpadami od miesięcy wskazały, że termin „startu” systemu kaucyjnego 1 stycznia 2025 r. jest terminem nierealnym z wielu powodów. Wynika to przede wszystkim z nieprzemyślanej i wybrakowanej próby ingerencji w funkcjonujący system gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce, braku wprowadzonej Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta („ROP”) oraz bardzo złej systemowo i *de facto* nieekologicznej koncepcji „naprawczej” przewidzianej w projektowanych przepisach nowelizujących. To wszystko doprowadzi do nieuzasadnionego wzrostu kosztów gospodarki odpadami dla mieszkańców oraz kosztów życia dla konsumentów.
2. Zwracamy uwagę, że system kaucyjny nie może zostać wprowadzony w proponowanym kształcie, nawet po 9-miesięcznym przesunięciu, albowiem nie rozwiązuje to problemów strategicznych związanych z omawianymi przepisami prawa i wdrożeniem systemu kaucyjnego jako takiego. W szczególności, odłożenie w czasie, nie eliminuje ogromnych ryzyk związanych z niektórymi szkodliwymi ekologicznie, ekonomicznie i systemowo rozwiązaniami proponowanymi w nowelizacji, takich jak choćby „dziurawe” zwolnienia z konieczności uzyskiwania wymaganych prawem zezwoleń. Należy bowiem zwrócić uwagę, że – wobec brzmienia projektowanych przepisów - istnieje bardzo poważne ryzyko, że transportem czy też magazynowaniem odpadów, zaczną zajmować się podmioty

nieprofesjonalne, tj. takie, które nie tylko nie działają dziś na rynku gospodarki odpadami, ale przede wszystkim takie, które dotychczas nie były w stanie spełnić wyśrubowanych wymogów, umożliwiających zostanie uczestnikiem systemu gospodarki odpadami. Niezrozumiałym jest zatem działanie ustawodawcy będące wprost przeciwnym do aprobowanej przecież szeroko przez środowiska branżowe i polityczne walki z tzw. "szarą strefą". Innymi słowy zaproponowane w autopoprawce „przesunięcie” pogłębi jedynie istniejący już chaos spowodowany błędem pierwotnym poprzedniego rządu, tj. daleką od doskonałości regulacją już obowiązującą, wprowadzającą system kaucyjny, zwłaszcza że projektowane przepisy nowelizujące ustawy nie naprawiają, a jedynie fragmentarycznie ją łatają, dodatkowo wprowadzając rozwiązania, które należy ocenić zdecydowanie negatywnie.

3. Niezmiennie i konsekwentnie wskazujemy, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska powinno najpierw opracować przepisy dotyczące Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta, a dopiero potem rozważyć wprowadzenie systemu kaucyjnego, zgodnie z chronologią stosowaną w innych państwach członkowskich. Unia Europejska nie nakłada na Polskę obowiązku wdrażania systemu kaucyjnego w 2025 roku, a obowiązek selektywnej zbiórki opakowań po napojach może być realizowany w inny sposób. To decyzją ustawodawcy polskiego przesądzono, w sposób absolutnie niezrozumiały i niekorzystny dla Polski, że jedyną drogą na osiągnięcie poziomu zbiórki jest system kaucyjny. Odwrócenie kolejności wdrożenia rozwiązań systemowych doprowadzi do poniesienia ogromnych kosztów przez samorządy, branżę gospodarki odpadami oraz wprowadzających, które następnie zostaną „przeniesione” na konsumentów i mieszkańców, czyli po prostu polskich obywateli. ROP powinien stanowić fundament, a system kaucyjny jego uzupełnienie, jeśli nie uda się osiągnąć poziomów zbiórki w inny sposób.
4. Wprowadzenie systemu kaucyjnego oraz obecnie proponowane przesunięcie terminu „startu” systemu, nie zostało odpowiednio przeanalizowane przez ustawodawcę. Dla przykładu, analiza finansowa przeprowadzona przez Deloitte wskazuje, że łączny koszt inwestycyjny związany z uruchomieniem systemu kaucyjnego w Polsce, może wynieść blisko 14,2 miliarda złotych (na lata 2025-2034), a wskaźniki recyklingu dla Polski – jeśli w ogóle - podniosą się nie więcej niż 0,2%-0,4%. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że niezależnie od prognozowanych skutków regulacji, niemalże wszyscy interesariusze wskazują konsekwentnie na szereg niedoskonałości ustawy wprowadzającej system kaucyjny.
5. Przykłady międzynarodowe pokazują jednoznacznie, że wprowadzenie systemu kaucyjnego bez odpowiednich, stabilnych przepisów prawa i bez prawidłowego przygotowania nie pozwala na osiągnięcie oczekiwanych skutków ekologicznych, chyba że dopiero po wielu latach, po poniesieniu niewspółmiernych kosztów przez uczestników systemu, przedsiębiorców, jak i zwykłych Europejczyków. Z tego też powodu, znane są przypadki dokonywania „kroku wstecz”, co jako profesjonalści i eksperci rekomendujemy.
6. Harmonizacja systemu kaucyjnego z innymi regulacjami (unijnymi i polskimi), co najmniej w obszarze ROP, czy też w zakresie obowiązków wynikających z tzw. ustawy „czystościowej”, jest kluczowa. Wprowadzenie systemu bez odpowiedniego spojrzenia

systemowego doprowadzi do niespójności prawnych i operacyjnych, co zaś dodatkowo obciąży przedsiębiorców, konsumentów i mieszkańców.

7. Bardzo negatywnie oceniamy próbę wprowadzania strategicznych zmian istotnych dla miliardowego rynku „na szybko”, z ogromnym niepokojem obserwując sposób ich procedowania. Zmieniony w 2013 roku system gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce ma coraz większą efektywność i relatywnie niedawno zaczął się stabilizować, a rozwiązania które aktualnie usiłuje się wprowadzać są nieprzemyślane i system ten destabilizujące. Sposób prac nad ustawą jest prowadzony w sposób całkowicie nieakceptowalny dla reprezentowanego przez nas sektora.
8. Tym samym, nasze stanowisko w obszarze aktualnie dyskutowanej propozycji nowelizacji jest stanowcze, konsekwentne i jednoznaczne – najpierw ROP, poprzedzony staranną analizą systemową w warunkach polskich, a następnie wprowadzanie jakichkolwiek innych rozwiązań dopełniających. W naszej ocenie aktualna sytuacja całkowitej niepewności prawnej i usiłowanie wprowadzenia strategicznych zmian w taki sposób i w takim momencie, nie służy żadnemu z interesariuszy. Przede wszystkim jednak, jest ona nie do zaakceptowania ze względu na interes obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, albowiem to właśnie oni ostatecznie za omawiane uchybienia zapłacą.

Z poważaniem,

Unia Miast Polskich	– Dorota Bąbiak-Kowalska d.babiak@metropolie.pl
	– Olga Goitowska olga.goitowska@gdansk.gda.pl
Związek Miast Polskich	– Andrzej Porawski andrzej.porawski@zmp.poznan.pl
	– Maciej Kielbus maciej.kielbus@ziemski.com.pl
Związek Gmin Wiejskich RP	– Sebastian Czwojda biuro@zgwrp.pl
Krajowa Izba Gospodarki Odpadami	– Tomasz Uciński tomasz.ucinski@pgkkoszalin.pl
Polska Izba Gospodarki Odpadami	– Michał Dąbrowski mdabrowski@pigo.org.pl
Izba Branży Komunalnej	– Karol Wójcik biuro@ibk.net.pl

